

ବିନାୟକ ବ୍ରତକଥା

[ନୂତନ ମୁଦ୍ରଣ]

ମୁଦ୍ରାଣକ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ସାହିସ୍ୟାନ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ପରିବଳକ—ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସାହୁ

ଅଲିଖାବଳାଇ, କଟକ-୨

ପୋନ୍ ନଂ-୨୪୭୯୭

ମୂଲ୍ୟ—ଟ ୦-୭୫

ପବସ୍ତ୍ରୀ ପଲସା ମାଣ୍ଡ

ବିନାୟକ ବ୍ରତକଥା

[ନୂତନ ମୁଦ୍ରଣ]

ସମ୍ପାଦକ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ଥାନ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ପରିବ୍ରଜକ—ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସାହୁ

ଅଲିଖାବଜାର, କଟକ-୨

ଫୋନ୍ ନଂ-୨୪୭୯୭

ମୂଲ୍ୟ—ଟ ୦-୭୫

ପତ୍ରପୁରୀ ପାଇସା ମାତ୍ର

ବିନାୟକ ବ୍ରତ ପୂଜାବିଧି

ବ୍ରତବିଧି ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଶ୍ରବଣ ଚତୁର୍ଥୀରେ ଏହି ବ୍ରତ କରନ୍ତି ।
ଯେଉଁଦିନ ମଧ୍ୟାହ୍ନକୁ ଚତୁର୍ଥୀ ଥିବ, ସେଦିନ ବ୍ରତ ପାଳନ କରିବ ।

ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱସ୍ତିକାଚନପୂର୍ବକ ସକଳୁ କରିବ । ତନ୍ତ୍ରୁର୍ବେ
ତତ୍ ସତ୍ ଅଦ୍ୟା ଭଦ୍ରେମାସି ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷେ ଚତୁର୍ଥ୍ୟାଂ ତଥୌ ଅମୃତ
ଗୋଷ୍ଠ ଶ୍ଚ ଅମୃତବେଦ ଶର୍ମ ସଦାଶାସ୍ତ୍ର ପିତୃତାମଃ ସଦସିନ୍ଧ
ବିନାୟକ ପ୍ରୀତ ନାମୋ ବା ବିନାୟକ ପୂଜନମହଂ କରିଷ୍ୟେ ।
ତାହାର ପରେ ମାସାନ୍ୟାସ୍ୟ, ଭୂତଶୁଚିଂଠାରୁ ମାତୃତାନ୍ୟାସ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରି ସାମାନ୍ୟ ପଞ୍ଚୋପବୀତରେ ଗଣେଶାଦି ପଞ୍ଚୋବେଦୀ
ଆଦ୍ୟାଦି ନବଗ୍ରହ ଓ ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ବହେରସ୍ତାଳମାନଙ୍କର ବସ୍ତ୍ରଣ
ପୂଜା କରିବ । ତତ୍ପରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟୀ ରୌପ୍ୟମୟୀ ଅଥବା
ମୃଣ୍ମୟୀ ପ୍ରତିମାର ପୂଜା କରିଲେ ପ୍ରାଣପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କରିବ ।

ଧ୍ୟାନଂ

ଏକବନ୍ତଂ ଶୂର୍ପ କର୍ଣ୍ଣଂ ଗଜବନ୍ତଂ ଚତୁର୍ଭୁଜଂ ।
ପାଦାବୁଷ୍ମଧରଂ ବେଦ ଧ୍ୟାୟତୁ ପିତୃ ବିନାୟକଂ ।
ଧ୍ୟାୟନ୍ତେନ ମହାକାୟଂ ଚକ୍ରାଞ୍ଜନସମ୍ବଳଂ ।
ବକ୍ରାକ୍ଷମାଳା ପରଶୁ ପୂର୍ଣ୍ଣମୋଦକହସ୍ତକଂ
ମୋଦକାସକ୍ତ ଶୁଣ୍ଠାକ୍ରମେକଦନ୍ତଂ ବିନାୟକଂ ।

ଧ୍ୟାନାନ୍ତେ ମାନଧୋପବୀତରେ ପୂଜାକରି ବଶେଷାର୍ଥ୍ୟ ଗ୍ରାସନ
ପୂର୍ବକ ପୁନର୍ବାର ଧ୍ୟାନ କରିବ ।

ଆବାହନ ମନ୍ତ୍ର — ଆବାହୟାମି ଦେଘେଷ ସୁରବନ ତାର୍ଦ୍ଧିକେଶ୍ୱର !
ଅନାଥନାଥ ସଦା ପୂଜାର୍ଥଂ ଗଣନାୟକ ।

ଆସନବାନମନ୍ତ୍ର—ବିଷୟବେଦେତଂ ବ୍ୟାପ୍ତବଣ ସଂସୂଚଂ ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସିଂହାସନଂ ବୃକ୍ଷ ଗୁଡ଼ାଣ ସୁବେଦିତ ।

ପାଦ୍ୟମନ୍ତ୍ର—ସଂକ୍ଷେପ ସମାମତଂ ପାଦ୍ୟଂ ଗୋପ୍ୟଂସୂଚଂ ।

ବିଦ୍ୱଦ୍ବଜ ଗୁପ୍ତମଣେତଂ ଭଗବାନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତକ ।

ଅର୍ଘ୍ୟମନ୍ତ୍ର—ଅର୍ଘ୍ୟଂ ପ୍ରଦତ୍ତସ୍ତୁ ଗନ୍ତବ୍ୟାଶାଃଶିବୁତଂ ।

ଗୋଧୂଷ ନମସ୍ତେସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ାଣ କରୁଣାନୟେ ।

ମଧୁପ୍ରକମନ୍ତ୍ର—ଦଧ୍ୟାନ୍ୟ ମଧୁସ୍ତୁସୂଚଂ ମଧୁପ୍ରକମ ମୟାଦୃତଂ ।

ଗୁଡ଼ାକ ସର୍ବଲେକେଷ ଗଣନାଃ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ।

ଆତମମୟ ମନ୍ତ୍ର—ବିନାୟକ ନମସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ହିତଶୈବଭବଦତ ।

ଗଜାଦ୍ଭୁଜେନ ତୋୟେତ ଶୀଘ୍ରମାତଂ ନ କୁରୁ ।

ପଞ୍ଚାମୃତସ୍ନାନ ମନ୍ତ୍ର—ପଞ୍ଚୋତ୍ତମଭୂତେଷୁ ଶର୍ବସମଧୁ ସଂସୂଚଂ ।

ପଞ୍ଚାମୃତଂ ଗୁଡ଼ାଣେଷୁ ସ୍ନାନାୟ ଗଣନାୟକ ।

ସାମାନ୍ୟସ୍ନାନମନ୍ତ୍ର—ଗଜାଦ୍ଭୁ ସର୍ବଶର୍ପେଭ୍ୟ ଆମତଂ ତୋୟମୁଦ୍ଭୟମ ।

ଭକ୍ତ୍ୟା ସମାପିତଂ କୁରୁ୍ୟଂ ସ୍ନାନାୟ ଶ୍ଯାନ୍ତ କାୟକ

ବସ୍ତ୍ରବାନମନ୍ତ୍ର—ଭକ୍ତବସ୍ତୁଗଂ ଦେବ ଦିବ୍ୟଂ କାଞ୍ଚନସମ୍ଭବଂ ।

ସର୍ବପ୍ରଦ ଗୁଡ଼ାଣେ ତଂ ଲମ୍ବୋଦର ଦୁଃସ୍ମର ।

ଯଜ୍ଞେପବିତ ମନ୍ତ୍ର—ଗଜେତଂ ବ୍ରହ୍ମସୂଚଂ କାଞ୍ଚନଂ ଶ୍ଯାନ୍ତଭସ୍ତ୍ରକୟୁକଂ

ଗୁଡ଼ାଣ ବୃକ୍ଷ ସର୍ବେଷୁ ଭକ୍ତନାଂ ବରଦୋ ଭବ

ସିନ୍ଦୂର ମନ୍ତ୍ର—ଭକ୍ତବସ୍ତ୍ରସୂଚଂ ତାଂ ସର୍ବ୍ୟାକଚକ୍ଷୁଣଂ ପ୍ରଭେ

ବସ୍ତ୍ରକଞ୍ଚେଷଂ ଦିବ୍ୟ ସିନ୍ଦୂରଂ ପ୍ରଚ୍ଛାଦୟତାଂ

ଅଭରଣ ମନ୍ତ୍ର—ନାନାବିଧାନ ଦିବ୍ୟାନ ନାନାଭୋଜ୍ୟାନାନିତ ।

ଭୂଷଣାନ ଗୁଡ଼ାଣେ ପଦ୍ମାସ୍ତ୍ରପ୍ରିୟନୟନ ।

ଗଜମନ୍ତ୍ର—ପ୍ରସ୍ତୁତାବେତନା ଚନ୍ଦ୍ର କୁନ୍ଦୁମୌଷ୍ଠ ସମନ୍ତତା ।

ବିଲେପନଂ ସ୍ୱରଞ୍ଜେଷୁ ଚନ୍ଦନଂ ଶେଷୁତାଂ ।

ଅକ୍ଷତ ମନ୍ତ୍ର—ଭକ୍ତସତାଶ୍ଚ ଦେବେଷ ଗୁଡ଼ାଣଦି ରବାନନ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀପତିବେ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ତବ୍ୟାପର ବ୍ୟାପ୍ୟତା

ପୁଷ୍ପବାନ ମନ୍ତ୍ର — ମାତ୍ୟାସନ ସୁଗନ୍ଧୀନ ପୁଷ୍ପାଣି ବବିଧାନତ ।

ପ୍ରୀତ୍ୟା ଗୃହାଣ ବଦ୍ଧେଷ ବ୍ରତମେ ସପଳ କୁରୁ ।

ଧୂପମନ୍ତ୍ର — ବଶାଞ୍ଜ ଶୁଭକୃତ ଧୂପଂ ସୁବନ୍ଧୁ ମନୋହରଂ ।

ଗୃହାଣ ସର୍ବ ଦେବେଷ ଉପାୟେ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ।

ଆପମନ୍ତ୍ର — ସର୍ବେଷ୍ଠ ସର୍ବଲୋକେଷ ଚୈଲୋକ୍ୟତମି ଧୂପଂ ।

ଗୃହାଣ ମତଳଂ ଆପଂ ରୁଦ୍ରପ୍ରିୟ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ।

ନୈବେଦ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର — ନୈବେଦ୍ୟଂ ଗୃହ୍ୟତାଂ ଦେବ ରୁଦ୍ରପ୍ରିୟ

ନମୋଽସ୍ତୁତେ । ନାନାଖାଦ୍ୟମୟଂ ଦିବ୍ୟଂ ନୈବେଦ୍ୟକ୍ତେ

ନିବେଦିତଂ । ନାନାଖାଦମୟଂ ଦିବ୍ୟଂ ନୈବେଦ୍ୟକ୍ତେ

ନିବେଦିତଂ । ମୟାଭକ୍ତ ଶିବାୟୁଷ ଗୃହାଣ ଗଣନାୟକ ।

ମୁଖପ୍ରକ୍ଷାଳ ମନ୍ତ୍ର — ଏକୋଶୀରଲବଙ୍ଗାଦି କର୍ପୁରପରି ବାସିତଂ ।

ପ୍ରାଣନର୍ଥଂ କୃତଂ ତୋୟଂ ଗୃହାଣ ଗଣନାୟକ ।

ଏକବିଂଶତିପ୍ରକରାନ ମନ୍ତ୍ର — ଶଳପୁଷ୍ପମ୍ — ପନସ-ଶର୍ବୃଷ୍ଟା ତବଳୀପ୍ରଳଂ

ନାଶ୍ଵକେଳ ପ୍ରଳଂ ଦିବ୍ୟ ଗୃହାଣ ଗଣନାୟକ ।

ମୋଦକବାଃମନ୍ତ୍ର — ଏକବିଂଶତିସଂଖ୍ୟକାନ୍ ମୋଦବାନ୍ ଦୃଢ଼ମାତତାନ

ନୈବେଦ୍ୟଂ ସପ୍ରଳଂ ଦିବ୍ୟାଭିମନ୍ତେ ବଦ୍ଧନାଶନେ ।

ତାମ୍ବୁଳମନ୍ତ୍ର — ପ୍ରତୀପ୍ରଳଂ ମାତ୍ରବଦିବ୍ୟଂ ନାଗଚକ୍ରବୋଧପ୍ରୀତଂ

କର୍ପୁରୈଳାସନାୟକଂ ତାମ୍ବୁଳଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ୍ୟତାଂ ।

ପ୍ରବର୍ଷିଣୀମନ୍ତ୍ର — ବଦ୍ଧେଷ୍ଠାଞ୍ଜ ବଶାଳାକ୍ଷ ସର୍ବାକ୍ଷୟପ୍ରକପ୍ରବ ।

ପ୍ରବର୍ଷିଣୀ କରେପିତ୍ତା ସର୍ବାନ କାମାନ୍ ପ୍ରିୟତମେ ।

ପ୍ରଣାମମନ୍ତ୍ର — ନମସ୍ତେ ବଦ୍ଧସଂହର୍ତ୍ତେ, ନମସ୍ତେ ଉପ୍ସତପ୍ରବ ।

ନମସ୍ତେ ବେଦବେଦେଶ ନମସ୍ତେ ଗଣନାୟକ ।

ବିନାୟକେଶୟସ ଇଂ ଗଣରାଜ ସ୍ଵଗେହମ ।

ବେଦମେ ସକଳାନ କାମାନ ବନ୍ଧେ ସିଦ୍ଧି ବିନାୟକ ।

ସ୍ତ୍ରୀର୍ଥନାମନ୍ତ୍ରଃ—ସନ୍ତପ୍ତା ଚରଣଂ ଡେବ ବ୍ରତମେତତ୍ ସୁଦୁର୍ଲ୍ଲଭଂ ।

ଗଣେଶଃ ପ୍ରସନ୍ନଃ ସନ୍ ସପ୍ତଳଂ କୁରୁ ସର୍ବଥା ।

ବିନାୟକ ଗଣେଶାନ ସର୍ବଦେବନମସ୍କୃତଂ ।

ପାଦଂଶୁପ୍ତିୟୁ ଦୟେଷ ମମ ବନ୍ଧୁାନ ବିନାଶୟ ।

ତତ୍ପରେ ଦକ୍ଷିଣା ଚାନରେ ବସ୍ତ୍ରପତ୍ତିତ ପ୍ରତିମାକୁ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଚାନ କରିବ । ତଦନ୍ତର ନିଷ୍ଠାପୁରାଣ ‘ବିନାୟକବ୍ରତକଥା’ ଶ୍ରବଣ କରିବ । କଥା ଶ୍ରବଣାନନ୍ତର ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ବଡ଼ଗୋଟି ମୋଚକ ଘୋଡ଼ନକରିବା ନିମନ୍ତେ ଦେବ ଏବଂ ସ୍ୱୟଂ ଦକ୍ଷିଣୋଟି ମୋଚକ ଏକପରି ଯେତେଜଣ ବ୍ରତ କରିଥିବେ, ସେତେ ଏକୋଇଶ ଗୋଟି ଲେଖାଏଁ ମୋଚକ କରିବେ । ପୁଲ ଓ ପଲ ମଧ୍ୟ ଏକୋଇଶ ଲେଖାଏଁ ଦେବ ।

—*—

ଓ

ଅଥ ବିନାୟକ ବ୍ରତ କଥା

ଶୌନକାଦ୍ୟା ରୁଚିଗଣା ନୈମିଷ୍ୟାରଣ୍ୟକାଦିନଃ

ସ୍ୱତଂ ଶ୍ରୌତଶିକ୍ଷଣେଷୁ ମିତମ୍ଭର ସ୍ୱଚକ୍ରବା ।

ଉଷସ୍ତ ଇତ୍ୟୁ ।

ନିର୍ବିଘ୍ନେ ଚକ୍ର ଚାପ୍ୟାଣି କଥଂ ସିଦ୍ଧ୍ୟନ୍ତ ସୁଜେ ।

ଅର୍ପିତ୍ରିତ୍ରିଃ କଥଂ ନୃଣା ପୁଣ୍ୟୋଦ୍ଧବ୍ୟଂସିତଃ ।

ବିମ୍ବତ୍ୟାଃ କେତେ ତୈବ କେ, ଭେଦେ ତଥା ନୃଣାଂ ।

ଉତାସୀନେଷ୍ଠ ଲୋକେଷ୍ଠ କଥଂ ସୁମୁଖତା ଭବେତ ।

ବିଦ୍ୟାମେଷୁ ତଥା ନୃଣାଂ ବାଣିଜ୍ୟ ଚ କୁଶୋ ତଥା ।

ନୃପତେଃ ପରତନ୍ତେ ଚ ଉପୁସ୍ତିତ୍ରିଃ କଥଂ ଭବେତ୍ ।

କାଂ ଦେବତାଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାଂ ।

ଏତତ୍ ସମସ୍ତଂ ବିସ୍ତାର୍ୟ ବ୍ରହ୍ମମେ ସୁତ ପୁଚ୍ଚତଃ ।

ସୁତ ଉବାଚ

ସନ୍ନିବିଷ୍ଟୋଃ ପୁର ବିପ୍ରାଃ କୁରୁପାଣ୍ଡବସେନପ୍ତୋଃ ।

ପୃଷ୍ଠବାନ୍ ଦେବଜାୟପୁତ୍ରଂ କୁନ୍ତସୁତୋ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଃ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଉବାଚ

ନବିନ୍ଦେନ ଜୟଂ ମହ୍ୟାଂ ବଚ ଇଂ ଦେବଜାୟ ସୁତ ।

କାଂ ଦେବତାଂ ନମସ୍କୃତ୍ୟ ସମ୍ୟାଗ୍ରାଜ୍ୟ, ଲଭେମହା ।

କୃଷ୍ଣ ଉବାଚ

ପୁନସ୍ତୁଂ ଗଣାଶ୍ଚମୁମାଥସ୍ତୁ ସମ୍ଭବତଂ ।

ତସ୍ମିନ୍ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତେ ଦେବେ ଧ୍ରୁବଂ ରାଜାମବାପସ୍ୟସି ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଉବାଚ

ଦେବକେନ ବିଧାନେନ ଧୂନମସ୍ତୁ ରୁଣାଧିପଃ ।

ପୁନଃସ୍ମୃତ୍ୟାଂ କସ୍ୟାଂ ସିଦ୍ଧି ତୋ ଗଣପୋ ଉଦ୍ଦେଶ୍ଵ ।

କୃଷ୍ଣ ଉବାଚ

ମାସି ଶ୍ରଦ୍ଧାମଦେ ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥ୍ୟାଂ ପୁନସ୍ତେନ୍ନୁପ

ମାସିମାସେ ଶ୍ରାବଣେ ବା ମାର୍ଗଶିର୍ଷେଽଥବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ଵ

ଶୌନକାଦି ମହର୍ଷିଗଣ ନେମିଷାରଣ୍ୟରେ ସୁତ ମହର୍ଷିଙ୍କୁ
କହିଲେ — ହେ ସୁତ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ! ଲୋକମାନଙ୍କର ନବିନ୍ଦ୍ରେ
କପରି କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି ଓ ଅଭିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧି ହୁଏ ଏବଂ ତେଜ୍ଜି କର୍ମଦ୍ଵାରା
ପୁତ୍ର-କଳସଃ, ସମ୍ପତ୍ତି ରାଜ୍ୟ ଓ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଲଭ ହୁଏ ଆଉ ମଧ୍ୟ କେଉଁ
ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜାକଲେ ବାଣିଜ୍ୟ, କୃଷିରେ ଜୟସିଦ୍ଧି ଓ ରାଜା-
ଙ୍କରଶସ୍ତ୍ର ଜୟହୁଏ, ସମସ୍ତ ବିସ୍ତାରପୁତ୍ରଙ୍କ କୁହନ୍ତି । ସୁତ କହିଲେ
ପୁଣ୍ୟରେ କୁରୁପାଣ୍ଡବଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ ।

ଗଜବନ୍ଧୁ° କୁ ଶୁକ୍ଳାୟ° ଚତୁର୍ଥୀ° ପୂଜୟନ୍ତୁ ପ ।
 ଯଦା ଶ୍ରେୟଂ-ତ ଉକ୍ତିପତା ପୁନଃ । ଗଣାୟତଃ ।
 ପ୍ରାତଃ ଶୁକ୍ଳକଳୋ ସ୍ନାତ୍ୱା ମଧ୍ୟାହ୍ନେ ପୂଜୟନ୍ତୁ ପ ।
 ନିଷ୍ଠୁମାସ ସୁବର୍ଣ୍ଣେନ ଚର୍ଚ୍ଚିତେନ ବା ପୁନଃ ।
 ସୁବିକ୍ରମା ଗଣନାଥସ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରୌପ୍ୟମୟାକୃତଂ
 ଅଥବା ମୃଣ୍ମୟୀ° କୃତ୍ୟାତ୍ ବିଭିନ୍ନାଂ ନ କାରୟେତ୍ ।
 ଏକବକ୍ରଂ ଶୁର୍ପିକର୍ଣ୍ଣଂ ଗଜବନ୍ଧୁ° ଚତୁର୍ଭୁଜଂ
 ପାଶାକୁଶଧରଂ ଚେଦଂ ଧ୍ୟାୟତେ ପିତ୍ରି ବିନାୟକଂ ।
 ଧାତ୍ୱା ତ ଧ୍ୟାନ ମନ୍ତ୍ରେଣ ସ୍ନାତ୍ୱା ପଞ୍ଚାମୃତେଃ ପୃଥକ୍ ।
 ଗଣଧ୍ୟକ୍ଷେନ ନାମ୍ନାଚ୍ଚେ ଗତଂ ଦତ୍ୟାତ ଉକ୍ତିତଃ,
 ଆବାହନାର୍ଥ୍ୟ ପାତ୍ୟସ୍ତ ଧତ୍ୱା ପଶ୍ଚାତ ପ୍ରସବ୍ଧତଃ,
 ଉକ୍ତିବସ୍ତୁପୁଷ୍ପଂ ସର୍ବସ୍ତବେ ବଦ୍ୟତ ଉକ୍ତିବଃ

ହେ ବେଶେନନ୍ଦନ ତାପୁବେଦ ! କେଉଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା
 କଲେ ମୁଁ ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ଜୟଲାଭ କରିବି ଏବଂ ଗନ୍ତାପ୍ରାପ୍ତ ହେବି,
 ତାହା ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ ରରି କୁହନ୍ତୁ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହିଲେ-ହେ
 ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମହାରାଜା ! ଆପଣ ଉପାୟର ଗଣନାଥଙ୍କୁ ପୂଜା କରନ୍ତୁ ।
 ତାଙ୍କୁ ପୂଜାକଲେ ନିଷ୍ଠୁୟ ଗନ୍ତ୍ୟ ପାଇବେ । ଯୁଧିଷ୍ଠିର କହିଲେ,
 ହେ ବେଦ ! କେଉଁ ମାସର କେଉଁ ତିଥିରେ ଏବଂ କପର ବଧୂରେ
 ବିଘ୍ନଗଜଙ୍କୁ ପୂ । କଲେ ସେ ପିତ୍ରି ପ୍ରତୀନ କରିବେ କହନ୍ତୁ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହିଲେ, ଉକ୍ତିବ ମାସର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ ତିଥିରେ
 ବିଘ୍ନଗଜଙ୍କୁ ପୂଜାକରିବ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ମାଘ, ଶ୍ରାବଣ ଓ ମାର୍ଗଶିର
 ମାସ ଅଥବା ସବୁ ମାସର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀରେ ଗଣନାଥଙ୍କୁ ପୂଜା
 କରିବ । ଅଥବା ଯେତେବେଳେ ବଞ୍ଚରେ ଉକ୍ତିହେବ, ତେତେ-
 ବେଳେ ମଧ୍ୟ ପୂଜା କରିବ ।

ବିନାୟକେଣ ପୁଷ୍ପାଣି ଧୂମଂ ଶ୍ରେୟାୟତାୟତ ।
 ଘମଂ ଛଦ୍ରପ୍ରିୟାଃସ୍ବାତି ନୈବେଦ୍ୟଂ ଚନ୍ଦ୍ରନାଶିନେ ।
 କସ୍ତୁର ପୁଷ୍ପପୂଜାଞ୍ଚ ତାମ୍ରତଂ ଚ ସମର୍ପୟେତ୍ ।
 ତନ୍ନୋ ଦୁର୍ଦ୍ଦାକୁରାନ୍ ଗୃହ୍ୟ ଚାଂଶତଃଶ୍ଚକମେ ବହୁ
 ପୁନ ମୟଃ ପ୍ରସଂହେନ ଏର୍କନାମସଦେଃ ପ୍ରଥମ୍ ।
 ଗଣାଧ ନମସ୍ତେହସ୍ତ ଉମାପୁତ୍ରାୟ ନାମନ ।
 ବିନାୟକେଣ ପୁଷ୍ପେ ସଦସିଦ୍ଧି ପ୍ରଦାୟତ
 ଏକବିନେଇବକ୍ରେତ ଚଥା ମୁଷ୍ଟିକବାହନ ।
 କୁମାର ଗୁରବେ ତେଜ୍ୟଂ ପୂଜନାୟଃ ପ୍ରସବତଃ ।
 ଦୁର୍ଦ୍ଦାୟାୟ ଗୁପ୍ତଭାତ ଗଜଧୂଷ୍ପ ଶତ ନେହୁତଂ ।
 ଏକେନେନ କୁ ନାମ୍ନାବେ ବହୈଚ ସଦନାମଭଃ ।
 ଅଥେଚ ବିଶତଂ ଗୃହ୍ୟ ମୋଦନାନ ଦୃତପାତତାନ୍ ।

ଯେଉଁଦିନ ବ୍ରତ କରିବ, ସେଦିନ ପ୍ରାତଃକାଳରେ ଧଳା-
 ଗଣିରେ ସ୍ନାନକରି, ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବ । ଏକ
 ମୋଦର, ଅର୍ଦ୍ଧମୋଦର ଅଥବା ତହିଁରୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଥବା
 ସୁଖିନ୍ଦ୍ର ଅନୁସାରେ ରୁଦ୍ରା ବା ମୃତ୍ତିକାରେ ଏକବିନ, ଶୁଷ୍କକର୍ଣ୍ଣ;
 ହସ୍ତବଚନ, ଚତୁର୍ଭୁଜ ଓ ପାଶାଙ୍କୁଶଧର ସ୍ୱରୂପ କର୍ମାଣ କରି
 ସେହି ମୁଷ୍ଟିକୁ ଭକ୍ତି ପୂର୍ବକ ଧ୍ୟାନ କରିବ । ତତ୍ପରେ ପଞ୍ଚାମୃତରେ
 ସ୍ନାନ କରିବ । ତଦନ୍ତର ଗନ୍ଧ, ଆବାହନ, ଅର୍ଘ୍ୟ, ପାବ୍ୟ,
 ରକ୍ତବସ୍ତ୍ର ସୁଗନ୍ଧ, ପୁଷ୍ପ, ଧୂପ, ଦୁବ, ନୈବେଦ୍ୟ, ଅଳଙ୍କାର ଓ
 ତାମ୍ରଜ ଯଥାସମ୍ଭବେ ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ପ୍ରଦାନ କରିବ ।
 ତଦନ୍ତର ଏକୋଇଶଗୋଟି ଦୁବ, ତଦନ ଗୁରୁଜ ଓ ପୁଷ୍ପ ସହିତ
 ମୂଳ ମନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରଦାନ କରିବ । ତତ୍ପରେ ଦୃତପଦ୍ମ ଏକୋଇଶ-
 ଗୋଟି ମୋଦକ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠକରି; ତଶଗୋଟି ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ
 ଦେବ, ନିଜେ ବଶିଷ୍ଠ ସେବନ କରିବ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଗଣନାପଦ୍ମ

ପ୍ରାପ୍ତବିଭା ଗଣାଧ୍ୟକ୍ଷ ସମୀପେ କୁରୁନନ୍ଦନା
 ବଣ ବସାୟ ଦାବ୍ୟାଃ ସ୍ୱୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣାଦିଃ ଦଶ
 ଏକଂ ଗଣାଧ୍ୟକ୍ଷେ ଦବ୍ୟାତ୍ ସନ୍ନେହେଦ୍ୟ ନୃପୋତ୍ତମଃ
 ବିନାୟକସ୍ୟ ହିମୋ ବସୁଧୁରେନ ବେଷ୍ଟିତା ।
 କୃତ୍ୟ ସହଦେବେ ବସ୍ତ୍ର ପ୍ରିୟତା ମେ ଗଜାନନ ।
 ବିନାୟକ ଗଣେଶ ଇଂ ସର୍ବଦେବ ନମସ୍କୃତା
 ପାଦାଂ ପ୍ରିୟ ଚନ୍ଦ୍ରେଶ ମମ ଚନ୍ଦ୍ର ବିନାଶୟ ।
 ଗଣେଶଃ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନାତ ଗଣେଶୋ ବୌଦନ୍ତଚର ।
 ଗଣେଶଚାରତୋଭ୍ୟା ଗଣେଶାୟ ନମୋ ନମଃ ।
 କୃତ୍ୱା ନେମିତ୍ତକ କର୍ମ ପୁନଃପୁନଃସ୍ତଦେବତା ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣାନ୍ କ୍ଷେତ୍ରପୁର ପଶ୍ଚାତ୍ ଭୁକ୍ତୟାଞ୍ଜିଲବର୍ଜିତ
 ଏବଂ କୃତେ ଧର୍ମରାଜ ଗଣନାଥସ୍ୟ ପୂଜାନେ ।
 ବିଜୟସ୍ତେ ଉବଲ୍ଲୁନ ସତ୍ୟଂ ସତ୍ୟଂ ନୟୋଦିତ ।
 ସିଂହର ହନ୍ତ୍ରକାମେନ ସୁକିଂଶୁକପାଣିନା ।
 ଶଶେଶ ପୁକିଂଶୁ ପୂର୍ବ କୃପାସମ୍ପରକଧେଜୟା ।
 ଅନ୍ଦେୟକ୍ୟା ଉତ୍ତର ମୃକତୋଽହଲୟା ପୁର ।
 ନଳସ୍ୟନ୍ଦେଶଶୀର୍ଷୟା ତମୟକ୍ୟା ପୁରଇତଃ ।

ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଗଣେଶଙ୍କର ହୃଦୟକୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେବ ।
 ଗଣେଶଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ—ହେ ଗଜାନନ ! ତୁମ୍ଭର ହୃଦୟକୁ
 ବସୁଧୁରଜ ଦେଖିବି କି ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନକରି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଅଛି ।
 ମୋର ଅସ୍ତ୍ରଶୁକ୍ଳ ସିଦ୍ଧି କରନ୍ତୁ । ହେ ସର୍ବଦେବପୁଜିତ, ହେ ପାଦାଂ
 ପୁଷ୍ପ ! ମୋର ସକଳ ଚନ୍ଦ୍ର ବିନାଶ କରନ୍ତୁ । ମୁଁ କି ପୁର ।
 ଆପଣ ବାବା, ଆପଣ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରବା, ଆପଣଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ନମସ୍କାର
 କରୁଅଛି । ତବକର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶ୍ରେୟସୀ କରିବ । ହେ ଧର୍ମରାଜ !

ରତ୍ନନାଥେନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତ ସୀତାୟାନ୍ଦେଷଣେ ପୁର ।
 ଦ୍ରଷ୍ଟୂଂ ସୀତା ମହାଶ୍ଵରଂ ସାରେଣ ଚ ହନୁମତା ।
 ଭଗୀରଥେନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତ ଗଙ୍ଗାମାନସୁତା ପୁର ।
 ଅମୃତୋଦ୍‌ଘାତନାର୍ଥାୟ ତଥା ଦେବପୁରୋଚସି ।
 ଅମୃତଂ ହରତା ପୃଷ୍ଠଂ ବୈ ନତେୟେନ ପକ୍ଷିଣା ।
 ଅଗ୍ନିଧୂତୋ ଗଣାଧ୍ୟକ୍ଷୋ ହ୍ୟମୃତଂ ଚ ହୃତଂ ଚାଲତ୍ ।
 ରୁକ୍ମଣୀଂ ହର୍ଷି କାମେନ ପ୍ରଜାତୋଽସୌ ମୟାପ୍ରଭୁଃ ।
 ଚକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରସାଦାତ ଚେନ୍ନ ରୁକ୍ମଣୀଂ ପ୍ରାପ୍ତବାନହଂ ।
 ଯଦା ପୃଷ୍ଠଂ ହୃଦୈ ଚ୍ୟାନ୍ ହୃତୋ ରୁକ୍ମଣୀନନ୍ଦନଃ ।
 ଆଗ୍ରଧୂତୋ ମୟାଚକ୍ରତ୍ ରୁକ୍ମଣୀଂ ସଂହତେନ ଚ ।

ଏହିପରି ଗଣାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କର ବ୍ରତ ପାଳନକଲେ, କୁମ୍ଭର ନିଶ୍ଚୟ ବିଜୟ
 ଲଭ ହେବ । ଏକଥା ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ହିଁ ବାର ସତ୍ୟ ଜାଣ ।
 ମହାବେବ ହିଁ ପ୍ରାୟସ୍କରକୁ ମାରିବା ନିମିତ୍ତ ଏହି ବ୍ରତ କରିଥିଲେ ।
 ଆଉ ମଧ୍ୟ ପୃଷ୍ଠରେ ଇନ୍ଦ୍ର ବୃଷାସରକୁ ମାରିବା ନିମନ୍ତେ, ଅହଲ୍ୟା
 ନିଜ ସ୍ଵାମୀକୁ ଖୋଜିବା ସମୟରେ, ବମୟନ୍ତୀ ନଳକୁ ପାଇବାନିମନ୍ତେ
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାବଣ ନେଇଥିବା ସୀତାଙ୍କୁ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ, ହନୁମାନ
 ସୀତାବେଶାଙ୍କୁ ଚେଷିବା ନିମନ୍ତେ, ଭଗିରଥ ଗଙ୍ଗାଙ୍କୁ ଆଣିବା ନିମନ୍ତେ,
 ବେବତା ଓ ଅସୁରଗଣ ଅମୃତ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ, ଚରୁଡ଼ ଅମୃତ
 ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀଗଣାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କୁ ନମାନେ ପୂଜାକରି ଏ ବ୍ରତ ପାଳନ
 କରିଥିଲେ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ରୁକ୍ମଣୀ ଦେବୀଙ୍କୁ ହରି ଆଣିବା ସମୟରେ
 ଏହାଙ୍କୁ ପୂଜାକରି ରୁକ୍ମଣୀଙ୍କୁ ପାଇଅଛି । ଆଉ ମଧ୍ୟ ଦୈତ୍ୟ-
 ଗଣ ରୁକ୍ମଣୀନନ୍ଦନକୁ ହରିନେବା ସମୟରେ ମୁଁ ରୁକ୍ମଣୀପତି ଏ
 ବ୍ରତ ପାଳନ କରିଥିଲି । ସାମ୍ବ ମଧ୍ୟ କୃଷ୍ଣବ୍ୟାଘ୍ରରୁ ରକ୍ଷାପାଇବା
 ନିମନ୍ତେ ଏହି ବ୍ରତ ପାଳନ କରି ପିଣ୍ଡିଲର ଚରିଥିଲେ ।
 ଅତଏବ ହେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର । କୁହେ ନୟ କାନନରେ ଏହାଙ୍କୁ

ଶ୍ୟାମଂ ଉମିଷ୍ୟତେ ଚେନ ନାମ୍ନା ପିତ୍ରି ବିନାୟକଃ ।
 ଯ ଇତଂ ଶୁଶ୍ରୁୟାଦ୍ଭିତ୍ୟଂ ଶୁଭଘ୍ନେତ ବା ସମାହୃତଃ ।
 ପିତ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟାଣି ବିନାୟକ ପ୍ରସାଦତଃ ।
 ଇତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାନ୍ତଂ ପିତ୍ରି ବିନାୟକବ୍ରତ ସଂସ୍ପର୍ଶ ।

—*—

ଏହି ବ୍ରତ ପାଳନ କଲେ ମନୋରଞ୍ଜ ପିତ୍ରିତ୍ବେ । ବଧବା-
 ମାନେ ଏହି ବ୍ରତ କଲେ ଅନ୍ୟଜନ୍ମରେ କେବେହିଁ ଦୈଷବ୍ୟ
 ଦୁଃଖ ପାଏ ନାହିଁ ।

ବହା, ବସ୍ତ୍ର, ମହେଶ୍ୱର, ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦୁର୍ଗା ପ୍ରଭୃତି ସକଳ
 ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରଥମରେ ଗଣାଧିପଙ୍କୁ ପୂଜା
 କରିବାକୁ ହୁଏ, ଏଣୁ ଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜାକଲେ ବସ୍ତ୍ର, ମହାଦେବ,
 ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଶିବ, ବରୁଣ ଓ ଦୁର୍ଗା ସମସ୍ତେ ପୂଜାପାତ୍ରୀ ଏବଂ ମନୁଷ୍ଟ
 ହୁଅନ୍ତି । ଆଉ ମଧ୍ୟ ଚଣ୍ଡିକାଦି ମାତାବଣୀ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ।
 ଅତଏବ ହେ ସୁଧର୍ମ ! ଭକ୍ତିପୂର୍ବକ ଏହି ଗଣନାପଙ୍କୁ ପୂର୍ବ
 କଥିତ ବଧୁ ଅନୁସାରେ ବ୍ରତକରି ପୂଜାକଲେ, ସମସ୍ତ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ
 ଜୟ କରିବ ଏବଂ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ । ଅତଏବ ଏହି ବ୍ରତ
 କଲେ ସତେଜ କାର୍ଯ୍ୟ ପିତ୍ରି ହୁଏ । କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଏହି ଉପଦେଶ ଗ୍ରହଣ
 କରି ପଣ୍ଡି ନନ୍ଦନ ସୁଧର୍ମର, ପାଟଣାଧିପ ବରୁ ଲଙ୍କାକୁ ପୁରୋକ୍ତ
 ବିଧିରେ ବ୍ରତ ପାଳନ କରି ପୂଜାକଲେ । ସେହି ହେତୁରୁ ଗଣେଶ-
 ଙ୍କର ପ୍ରସାଦରୁ ଶତ ମାନଙ୍କୁ ଜୟକରି ନିଜ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତହେଲେ ।
 ସୁତମହର୍ଷ କହିଲେ, ଯେଉଁଲୋକ ଏହିପରି ପିତ୍ରିବିନାୟକଙ୍କୁ
 ପୂଜାକରେ, ତାହାର ମଧ୍ୟରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପିତ୍ରିତ୍ବେ ।
 ସକଳ ଲୋକଙ୍କୁ ପିତ୍ରି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ନେଣ୍ଡି ତାହାଙ୍କରନାମ

“ସିଦ୍ଧି ବିନାୟକ” ଲୋକରେ ଖ୍ୟାତ ହୋଇଅଛି । ଯେଉଁ ଲୋକ ଏହି ବ୍ରତ କଥା ଭକ୍ତି ସହକାରେ ଶ୍ରବଣ କରେ, ତାହାର ମଧ୍ୟ ଗଣେଶଙ୍କ ପ୍ରସାଦରୁ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ହୁଏ ।

[ଇତି ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ପୁରାଣ କଥିତ ସିଦ୍ଧି ବିନାୟକ ବ୍ରତ କଥା ସମାପ୍ତ° ।

✽ ସମାପ୍ତ ✽

—✽—

ବିଜ୍ଞାପନ

ଆମ୍ଭ ପ୍ରକାଶିତ ଜାତୀୟ ଖତୀରହ ପଞ୍ଜିକାରେ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଓଡ଼ିଶାର ପୁରପଲ୍ଲୀରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ବିଶିଷ୍ଟ ଯାତ୍ରା, ଉତ୍ସବ, ଯଜ୍ଞ, ମେଳା ଓ ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ପଦ ପଦାଣ୍ଡର ବବରଣୀ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଉତ୍ସବ-ମାନଙ୍କରେ ସହସ୍ରାଧିକ ଜନସମାଗମ ହେଉଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆପଣ ଏହି ବବରଣୀମାନ ପଠାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆପଣଙ୍କର ପୂର୍ବ ନାମ ଓ ଠିକଣା ଲେଖନ୍ତୁ । ଆଗାମୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଆପଣଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚଳିତ ହେଉଥିବା ଉତ୍ସବାଦ ଆମ୍ଭ ପଞ୍ଜିକାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଯତ୍ନବାନ ହେବୁ ।

ଗଣନାକାର—

“ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର”

ଅଳିଶା ବଜାର କଟକ-୨

ପୋ: ନ. ୨୪୭୯୬

ଜାତୀୟ ଖତୀରହ ପଞ୍ଜିକାର ବିଶେଷତ୍ୱ

ଏଥିରେ ପାଇବେ ନିଶ୍ଚଳ ଗଣନା—

- ୧ । ଓଷା, ପଦ, ବିବାହ ବ୍ରତର ବିବସ ।
- ୨ । ଆପଣଙ୍କ ଗଣିତ ତନ୍ତ୍ର ନକ୍ଷତ୍ର ଶୁକ୍ଳସୁଭ, ଘାତକାର, ଘାତ ନକ୍ଷତ୍ର, ଘାତତଥ୍ୟ ଓ ଘାତତନ୍ତ୍ରର ସୂଚନା ।
- ୩ । ବୃଷ୍ଟିପତ୍ନ, ବଜନୈତିକ ବାତାବରଣ, କୃଷି ତଥ୍ୟ, ବର୍ଷା ସୂଚନା ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପ୍ଳାବାଦର ବବରଣୀ ।
- ୪ । ବିବାହ ମେଳକ, ଗୋଚର ଶୁଭସୁଭ, ଅନେକ ଜ୍ୟୋତିଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ତଥ୍ୟ ।

ଗଣନାକାର—